

## Γλωσσομιγάδες Έλληνες ή ελληνόγλωσσοι Έλληνες;



Όταν ο Δημήτριος Βυζάντιος, το 19<sup>ο</sup> αιώνα, έγραφε το έργο του «Βαβυλωνία»<sup>1</sup> για να κατακρίνει τη χρήση τοπικών ιδιοματισμών και την ανάμειξη ξενικών λέξεων με τις ελληνικές, προσπαθώντας με τρόπο γλαφυρό να τονίσει την ανάγκη κοινού και σταθερού γλωσσικού κώδικα επικοινωνίας των μελών της ελληνικής κοινωνίας, δεν υποπεύονταν ότι οι αμέσως επόμενοι απόγονοί του θα τον ακύρωναν και θα τον διέψευδαν στο μεγάλο όνειρό του: Οι Έλληνες επιτέλους, μετά την ανεξαρτησία τους, να μιλούν τη γλώσσα τους, την ελληνική.

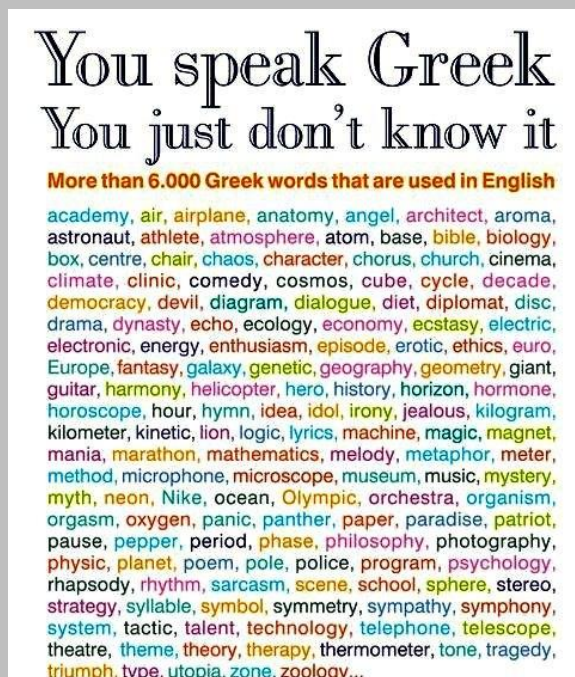
Περισσότερο, όμως, από όλους διαψεύδονται και ακυρώνονται σήμερα όλες οι γενιές των Δημοτικιστών, που αγωνίστηκαν στο παρελθόν για τον ίδιο στόχο: Να επιβληθεί μια ελληνική γλώσσα με σταθερό τυπολογικό, έτσι που να είναι κατανοητή από όλους τους Έλληνες.

Η επιβληθείσα κυριαρχία όμως της δημοτικής δεν απειλείται σήμερα από την καθαρεύουσα, αλλά από ξενικής προέλευσης γλωσσικά στοιχεία, που, εισαγόμενα αυτούσια στη γλώσσα μας, δημιουργούν προβλήματα κατανόησης και προκαλούν αισθητική ενόχληση<sup>2</sup>.



Τώρα απειλείται ένα οικοδόμημα χιλιετιών. Υπάρχουν Έλληνες, που, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, ρίχνουν σωρηδόν στην ελληνική κοινωνία ξένες λέξεις ή εκφράσεις, ιδίως της αγγλικής.

Με την παγκοσμιοποίηση είναι σαφές ότι βρισκόμαστε μπροστά σε ένα οξύ ανταγωνισμό της ελληνικής γλώσσας προς όλες τις άλλες και ιδιαίτερα της αγγλοαμερικανικής. Το ότι υπάρχει ο πολιτιστικός ιμπεριαλισμός<sup>3</sup>, το ότι οι εμπορικές ανταλλαγές των οικονομικά ισχυρών κρατών επηρεάζουν γλωσσικά, με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, τα οικονομικά ανίσχυρα κράτη, το ότι ο νεοέλληνας διακατέχεται από σύμπλεγμα κατωτερότητας έναντι οποιουδήποτε αγγλοαμερικανικού στοιχείου είναι πράγματα γνωστά σε όλους<sup>4</sup>.



Η απειλή και ο ανταγωνισμός τείνουμε να πιστεύουμε πως παίρνει τη μορφή της συστηματικής διάβρωσης από συγκεκριμένα άτομα, οργανισμούς και Υπηρεσίες.

Η διάβρωση αυτή συντελείται ταχύτατα κυρίως μέσω της τηλεόρασης. Σεναριογράφοι και ηθοποιοί των τηλεοπτικών σειρών, φτιαχτοί τραγουδιστές και άνθρωποι των τηλεοπτικών οικογενειών συναγωνίζονται ποιος θα ξεπεράσει τον άλλο στην κακοποίηση της ελληνικής γλώσσας και στη μιγαδοποίησή της.

Η τεχνολογία, και κυρίως οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και η κινητή τηλεφωνία, μας «φόρτωσε» με εκατοντάδες λέξεις, που πέρασαν αυτούσια στην ελληνική κοινωνία και τα περιοδικά αυτού του χώρου με τους ανθρώπους τους, που, θέλοντας να κάνουν τους σπουδαίους και επαίοντες, μεταδίδουν αυτούσιες στα ξένα τις κομπιουτερίστικες λέξεις. Ποιοι έχουν άραγε την ευθύνη που η ελληνική νεολαία στις μεταξύ τους ηλεκτρονικές

συζητήσεις χρησιμοποιούν τα γράμματα του λατινικού αλφαβήτου για να γράψουν ελληνικές λέξεις; (!).

Ο τύπος, ιδιαίτερα τα περιοδικά, με ονομασίες κλακ, matro, mitro, mix, expresso κ.τ.ό. στοχεύουν στη μιγαδοποίηση της γλώσσας κι έχουν την αξίωση από πάνω να αυξάνουν και την κυκλοφορία μέσα στην Ελλάδα.

Το χρηματιστήριο και ο κόσμος των «επαϊόντων» του μας άφησε ως παρακαταθήκη τα limit up, limit down, broker κ.λπ., αδιάφορο βέβαια αν ο απλός ανθρωπάκος του βουνού και του κάμπου καταλάβαινε πως το πρώτο είναι κάτι που ανεβαίνει και το δεύτερο κάτι που κατεβαίνει. Στη συγκεκριμένη στιγμή ουδόλως επίσης τον απασχολούσε αν το broker είναι ο απεχθής στη δεκαετία του 1980 μεσίτης.

Τέτοιες λέξεις και εκφράσεις ριζώνουν σιγά σιγά στο ελληνικό γλωσσικό σώμα και αναπόφευκτα δυσκολεύουν την επικοινωνία των Ελλήνων.



Αν η συντριπτική πλειοψηφία αποδέχεται πως αυτό που γίνεται σήμερα είναι διαβρωτικό και επικίνδυνο, τότε είναι ανάγκη να προκληθεί αντίσταση και στήριξη της γλώσσας μας.

Ποιοι μπορούν να αναλάβουν αυτό το ρόλο; Και επιπλέον γιατί να μην αρχίσει μια επιθετική προβολή της γλώσσας μας στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία; Το έδαφος είναι πρόσφορο για κάτι τέτοιο, αφού όλες οι ευρωπαϊκές γλώσσες βρίθουν ελληνικών λέξεων.

Το κράτος με τα ελεγχόμενα Ιδρύματά του<sup>5</sup>, η Ακαδημία Αθηνών, οι πνευματικοί άνθρωποι και οι διανοούμενοι και τέλος οι ευαισθητοποιημένοι εκπρόσωποι του Τύπου και της τηλεόρασης έχουν το μέγα χρέος της διαφύλαξης της γλώσσας μας από τη μιγαδοποίησή της.

Αν δεν το κάνουν αυτοί, ο απλός Έλληνας πολίτης θα τους ξεπεράσει και θα αναλάβει ο ίδιος, αργά ή γρήγορα, την ευθύνη του καθαρισμού.

Προς το παρόν, επειδή καθημερινά είναι πολύ ενοχλητικό να ακούς γλωσσομιγάδες Έλληνες, ο καθένας οφείλει, όσο και όπου του δίνεται δυνατότητα, να αντιδρά, να υποτιμά, να χλευάζει και να ειρωνεύεται όσους χρησιμοποιούν και μεταδίδουν ελληνομιγαδικό λόγο.

Κούζας Ιωάννης, «Μεθόριος», 29-01-2003

1. Βυζάντιος Δημήτριος, Η Βαβυλωνία, Ερμής, Αθήνα, 1972 (Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη).
2. Η ειρωνεία είναι ότι πολλοί Δημοτικιστές απέρριπταν μια δική μας γλωσσική μορφή, την καθαρεύουσα και τη στιγματίζαν ανηλεώς. Σήμερα πού είναι οι διάδοχοί τους για να αντισταθούν και να απορρίψουν τις αλλότριες προς το ελληνικό αίσθημα λέξεις, που υιοθετούνται ανεμπόδιστα;
3. Ο πολιτιστικός ιμπεριαλισμός, Ηρόδοτος, Αθήνα, 1987, σσ. 88-199.
4. Είναι άξιο απορίας πώς προτιμάμε και θεωρούμε ως κάτι σπουδαίο την fast food του Mc Ronald, μόνο και μόνο γιατί προέρχεται από μια πιο ισχυρή οικονομικά χώρα. Ποιος Έλληνας θα προτιμούσε τον ταμάμ κεφτέ του Μουσταφά Γιουσούφ; Γιατί να δεχτούμε την ονομασία χάμπουργκερ, ενώ αρνούμαστε μετά βδελυγμίας μία περίπου αντίστοιχη τουρκική έκφραση;
5. Δεν λείπουν βέβαια ευχάριστες και ελπιδοφόρες εξαιρέσεις, όπως αυτή του ΕΛΚΕΠΑ: Τρίγλωσση ορολογία Πληροφορικής, Αθήνα, 1991.